

המרכז הביו-אזורי ירושלים

20.2.15

לכבוד: חברי צוות היגוי

הנדון: סיכום ישיבת צוות היגוי של המרכז הביו-אזורי לניהול מערכות אקולוגיות במרחב ירושלים מס. 5 שהתקיימה בתאריך 29.12.14 במתחם JVP, דרך חברון 24, ירושלים

נוכחים:

נעמי צור, יו"ר המרכז הביו-אזורי
הלין רומני, מנהלת המרכז הביו-אזורי
ד"ר יואל סגל, יועץ בכיר למרכז הביו-אזורי
ד"ר ערן ברוקוביץ, אקולוג, המרכז הביו-אזורי
תמנע רז, רכזת פרויקטים, המרכז הביו-אזורי
מלני סימון, עוזרת מחקר, המרכז הביו-אזורי
פנינה קפלן, מתכנתת, החלה"ט קהילת ירושלים, חברת צוות המרכז
יעל אלישר, מתכנתת, החלה"ט קהילת ירושלים
פרופ' אוריאל ספריאל, המכון למדעי החיים, האוניברסיטה העברית
ד"ר סלעית קרק, האוניברסיטה העברית
ד"ר ניצן לוי, מנכ"ל, איגוד ערים לאיכות הסביבה יהודה
איצ'ה מאיר, מנכ"ל, איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון
יעל סימן טוב, רכזת תכנון סביבתי, איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון
אבי ברכה, מנהל היחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק"
טל פרי, מתכנתת, אגף התכנון, המשרד להגנת הסביבה
זאב הכהן, מתכנן מרחב י-ם והרי יהודה, רט"ג
חן טנא, מנהל היחידה הסביבתית, עיריית מודיעין
איילת מורל, אדריכלית נוף, עיריית מודיעין
הדס דרוקר, מתכנתת סביבתית, עיריית מודיעין

התנצלו:

עמירם רותם, מנהל יחידת הקיימות, עיריית ירושלים
מנחם זלוצקי, ראש אגף שטחים פתוחים, המשרד להגנת הסביבה
מוחמד נכאל, מתכנן, פרויקט הקידרון

מטרת הישיבה הייתה לקיים דיון בנושא ניהול המערכות האקולוגיות במרחב ירושלים בהשתתפות נציגי האזור, להעלות סוגיות חשובות בענין המערכות החוצות גבולות ולהציע דרכי טיפול אפשריות. ההנחה היא שבמקרים רבים בעיות אלו דורשות מענה משותף ע"י הגורמים האחראים השונים.

להלן סקירת הנושאים שנידונו בישיבה:

1. דברי פתיחה – נעמי צור, יו"ר המרכז, בירכה על הצטרפותם של נציגי היחידות הסביבתיות של איגוד ערים יהודה, שומרון, שורק ומודיעין לצוות ההיגוי של המרכז. היא ציינה את חשיבותה של בדיקת השטח על ידי ביצוע סקרי טבע, כבסיס לקבלת החלטות מושכלות לגבי פיתוח באזור

והוסיפה שאחח המטרות של המרכז היא קידום פרויקטים של הערכת שירותי מערכת במרחב ירושלים.

2. עדכונים – הלין רומני, מנהלת המרכז, הציגה את מטרות המרכז עם דגש על סקירת פעילות 2014 (ניתן לצפות בדיווח ובכל המצגות שהוצגו בישיבה ובחומרים הנלווים [כאן](#)).
3. יוזמות לניהול ושימור המערכות הטבעיות במרחב ירושלים – נציגי האזור הציגו סוגיות מקומיות על בסיס שאלות שנשאלו מראש. להלן תמצית הדברים:

- ד"ר ניצן לוי – מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה ביהודה – מערכות אקולוגיות ויעדים לשמירת טבע ומורשת, שימור נופים היסטוריים ואתרי מורשת במרחב יהודה הנושקים להרי ירושלים; מפגעים סביבתיים ובעיית חוסר מדיניות ניהול חוצה גבולות באזור.
- מר איצ'ה מאיר – מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון – קונפליקטים עם הרשות הפלסטינאית בנושא שמירת הטבע ואיכות הסביבה בשומרון, דוגמת הקמת אתר להטמנת פסולת ברימונים (ליד תקוע) והקושי לפתור את בעיית הזיהום בואדי קלט.
- מר אבי ברכה – מנהל היחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק" – התמודדות ביולוגית להדברת יתושים בעזרת אכלוס נחל שורק בדגי גמבוזיה במקום שימוש בריסוס כימי, כפתרון בר קיימא לשמירת ערוץ הנחל ולמניעת פגיעה במגוון הביולוגי.
- מר חן טנא – מנהל יח"ס מודיעין – תהליך הקמת שביל טבע עירוני במודיעין מכבים רעות שכלל מיפוי אקולוגי כללי והכנת כרטסת אתרים, פרויקט השואף לתמוך בהמשך שמירת המסדרון האקולוגי שעובר במודיעין, לצד הפיתוח המאסיבי הנדרש בעיר.

4. מערכות חוצות גבולות באזור המטרופוליני: סוגיות דחופות - יעל אלישר, מתכנתת החלה"ט קהילת ירושלים, הציגה את הצורך הדחוף לפעול שוב לביטול תכנית מערב ירושלים ("תכנית ספדי"), תוך התמקדות בשמירה על הר חרת ורכס לבן מפני בניה של כ-20,000 יחידות דיור. תוכנית ספדי בוטלה ב-2003 בזכות פעילות קואליציונית אינטנסיבית בהובלת החלה"ט שבה היו שותפים עשרות ארגונים וועדי פעולה סביבתיים וחברתיים. כעת האיומים על תשתיות הטבע באזור חוזרים בעקבות חוק הווטמל. יעל דיווחה שהחלה"ט משיק קמפיין התנגדות אגרסיבי.

דיון:

- ד"ר ערן ברוקוביץ, אקולוג המרכז, סיכם את הדברים שהוצגו וציין שהאיומים על תשתיות הטבע שמסכנים כיום את המערכות האקולוגיות החוצות גבולות באזור הם: הרס בתי גידול, קיטוע, זיהום, מינים פולשים ופערי ידע. הוא קרא למנות אנשי מקצוע במחלקות התכנון המקומיות שידרשו דוחות סביבתיים וידעו לתרגם את המלצותיהם לביצוע.
- פרופ' ספריאלת ועץ אקדמי למרכז הביו-אזורי, הדגישה את חשיבות ההסברה, החינוך והגברת המודעות כאמצעים להטמעת הטבע בתהליכי התכנון.

סיכום והמלצות:

- א. יוכן מסמך איומים על בסיס הדברים שנאמרו בישיבה שיהווה תשתית לתוכנית פעולה של המרכז. טיוטא ראשונה תועבר לחברים בצוות להערותיהם בקרוב.
- ב. הוחלט לקיים סיורים להכרת השטחים בפתוחים הייחודיים באזור בשיתוף נציגי איגוד ערים.

הישיבה הבא של צוות ההיגוי נקבע ל- יום ב', 23 למרץ.

בברכה,

הלין רומני, מנהלת המרכז הביו-אזורי ירושלים

העתקים: נוכחים וחברי צוות היגוי